२ मंत्रराजमनुध्यायन्प्रणमेद्दण्डवद्भुवि १६ संकीर्तनंभगवतस्तथाभागवतस्यवा श्रीवैष्णवेषुकुर्वत्सुतान्त्र
त्यानाभिपूज्यच १७ मध्येचोत्थायगमनमपचारस्तमोभवेत् वैष्णवागमनंश्रुत्वागच्छेदभिमुखंतदा १८
साकंगच्छेत्कचिद्दूरंदूरंभक्त्यातेषांविनिर्गमे द्वयोरकरणेनेनमहान्दोषोऽत्रजायते १९ आत्मयात्रार्थमानि
तान्दोषत्वेनचवैष्णवान् विनयादिगुणैर्भक्त्यानानुसृत्यमहात्मकान् २० देवपात्रार्थमानीतां प्रकृतानां
१ गृहेगृहे गत्वागत्वाथनामानिसेवांतेषांचसादरं २१ स्वनाम्नःपरतःकृत्वानेयमादीन्विहायच वर्त्तनंवैष्ण
वस्यास्यस्वरूपस्येवहातितं २२ विष्णोर्दिव्यविमानानिगोपुराणिजगत्पतेः दृष्टमात्रेणसहसाकारयेदञ्जलिं
तदा २३ दृष्ट्वेतरविमानानिविस्मयंनैवकारयेत् कृत्वानविस्मयंगच्छेदेवतांतरकीर्तनं २४ विष्णोर्वावैष्णवा
नांचनाम संकीर्तनानिच कुर्वतःपुण्यपुरुषान्दृष्ट्वानावाप्यवैनुद्यु २५ आत्मदेपमपचारःस्यान्मध्येतेषांस्व
निश्चयं श्रीवैष्णवानांसर्वेषांदेहच्छायांनलंघयेत् २६ स्वदेहछायांसंस्पर्शंवैष्णवेषुनकारयेत् स्पृष्टाः
संसारिणः पूर्वंवैष्णवानन्यसंस्पृशेत् २७ वैष्णवायदरिद्रायपूर्वंदनकारिणे अनादरादिकार्याणिभवेयुः
पातकानिवै २८ यदिप्रणमतेपूर्वंदासोहमितिवैष्णवः अनादरंकृतेतस्मिन्नपराधोमहान्भवेत् २९ वै
ष्णवानांचजन्मानिनिद्रालस्यानियानिच दृष्ट्वातानिप्रकारयास्यजनेभ्योनवदेत्क्वचित् ३० तेषांदोषान्
विहायाशुगुणांश्चैवप्रकीर्तयेत् विष्णुपादोदकंचैवभक्तपादोदकंतुवा ३१ प्रकृतेषुचपरस्यतुनपिबेतोय

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

श्रीमते रामानुजाय नमः श्रीवैष्णवान्समाहूय तत्र तत्र स्थितान् बहून् कृपयात्र प्रपन्नार्यो यतिरा
जो जगद्गुरुः १ सर्वशास्त्रार्थसाराणि सुवाक्यानि द्विसप्ततिः समाकृत्य विचार्यामुं सूरिदानं महायशा
२ श्रीवैष्णवेभ्यः प्रोवाच शिष्येभ्यः करुणार्णवः ३ श्रीमद्रामानुजोवाच स्वदेशिकस्य कैंकर्ये कैंकर्यं वैष्ण
वस्य च प्रतिपत्तिं समं कृत्वा कैंकर्यं कारयेत्सदा ३ पूर्वाचार्योक्तवाक्येषु विश्वासेनैव वर्त्तयेत् न वर्त्तयेदिंद्रिया
णां किंकरत्वं दिवानिशं ४ सामान्यशास्त्रनिरतो नैति हि कदाचन भगवद्विषये शास्त्रे निरतः सर्वदा वसेत् ५ श्रा
चार्यकृपया पूर्वं संजातज्ञानसागरः स्वयः शब्दादिविषयः किंकरो नैव वर्त्तयेत् ६ सर्वान् शब्दादिविषयान्समाने
वविलोकयेत् पुष्पचंदनतांबूलद्रव्यादिषु सुगंधिषु ७ वासनात्वे कार्याणि कदाचिन्नैव कारयेत् याप्रीतिरासी
सततं भगवन्नामकीर्तने ८ सास्यात्प्रीतिर्हित भक्तनामसंकीर्तने च वः कारणं भगवत्प्राप्तेर्महाभगवताश्रयः ९
शतिमत्वा दृढं तेषामाज्ञाः प्रावर्त्तयेत्सदा विहाय विष्णुकैंकर्यं कैंकर्यं वैष्णवस्य च १० विनश्येत्स्वभरोप्राप्ते
रागादिप्रेरितो यदि वैष्णवानामनुष्ठाने नापायमिति मुन्नयेत् ११ उपायेमयस ततमुन्नयेत्सुमहामनाः नाद्भुये
देववचनान्महाभागवतान्जनान् १२ पूर्वांजलिं वैष्णवानां दृष्टमात्रे च कारयेत् हरेर्भगवतो विष्णोर्वैष्णवानां
च सन्निधौ १३ पादौ प्रसार्य न वसेत् कदाचिद् मलात्मनां विष्णोर्गुरोर्वैष्णवस्य गृहाणां च दिशां प्रति १४ पादौ प्रसा
यानिद्रां च कदाचिन्नैव कारयेत् कृतनित्यः समुत्थाय वंदे गुरुपरंपरां १५ महाभगवतान्दृष्ट्वा निषण्णान्विष्णुसन्निधौ

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

प्र०राम
२

ह्वयैकनिष्ठपुरुषैः संगतिं कारयेत्सदा उपयांतरनिष्ठं च पुरुषान्यत्नेन वर्जयेत् ४८ च्युतिधर्मनिरतैः
जनैः सह वसेत्सदा रहस्यं न प्रसारयेत्तैस्तत्त्वं न यथाविचारदैः ४९ महाभागवतैः सार्द्धं सहवासं च कारयेत् नार्थ
कामपरैः सार्द्धं कदाचिन्निवसेत्सदा ५० भगवद्भक्तिनिष्ठैश्च संलापं कारयेत्सदा वैष्णवेनातिरस्का
रः कृतो हि भवते यदि ५१ अपकारस्तु तितस्माद्भित्वा मौनं ततो वसेत् संजाता वैष्णवस्यैषी बुद्धिर्हि प
रमे पदे ५२ श्रीवैष्णवेभ्यः सर्वेभ्यः कारयेत्सततं हितां धर्मादयेतयत्के नयद्यपि स्यान्महाफलं ५३
न तत्सेवेत मेधावी हि तद्धि तन्तु च्युतं नानर्पितान्नं हरये कदाचिदपि भक्षयेत् ५४ पुष्पचन्दनतांबूलवस्त्रो
दकफलादिकं नार्पितं तु हरये च कदाचिदपि धारयेत् ५५ साधनांतरसंप्राप्तमर्थं कामादिहेतुना अयाचितम
पि प्राप्तं न गृह्णीयात्कदाचन ५६ ज्ञात्वाद्यदुष्टमन्नाद्यं भुंजीयात्तच्च सादर स्वदेहप्रियभोग्यानि नार्पयेत्प
रमात्मने ५७ शास्त्रकालीयभोग्यानि विष्णवे तानि चार्चयेत् विष्ण्वर्पितान्नपानीयभक्तादिषु सुगंधिषु
षु ५८ प्रसादबुद्धिः कर्तव्या भोगबुद्धिर्हि न क्वचित् ५९ मंत्रत्रयार्थनिष्ठस्य महाभागवतस्य हि अपचा
रं विना नान्यदात्मनो नाशकारणं ६० आत्मनो मोक्षहेतुत्वं तन्मुखोल्लासनं विना हरेर्जनादिषु
भक्तानां पुरुषार्थोऽस्ति नेतरः ६१ तेषु तद्द्वेषतः किंचिन्नास्ति नाशनमात्मनः ६२ अर्चावि
ष्णौ शिलाधीर्गुरुषु नरमतिर्वैष्णवे जातिबुद्धिर्विष्णोर्वा वैष्णवानां कलिमलमथने पादतीर्थे
ऽम्बुबुद्धिः सिद्धे तन्नाममंत्रे कलिकलुषहरे शब्दसामान्यबुद्धिः श्रीशे सर्वेश्वरे स्यात्तदितरसम

२ राम

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

मुत्तमं तत्त्वत्रयस्यज्ञानेन श्रीरहस्यत्रयस्य च ३२ दृढतस्यांघ्रिजं तोयं ग्राहयेन्नकदाचन ज्ञानानुष्ठा
नयुक्तस्य सदाचाररतस्य च ३३ पादोदकं वैष्णवस्य पिबेन्नित्यं प्रयत्नतः मैथि भागवतैः सार्द्धं सम्यबुद्धिं न
कारयेत् ३४ प्राकृतानां च संस्पर्शः प्राप्त ग्रामादि कोऽपि यदि स्नानः सचैलः हाहसा वैष्णवांघ्रि जलैः पिबे
त ३५ वैराग्य ज्ञान भक्त्यादि गुणवतो महात्मनः वैष्णवास्तान्महाभागान्मत्वा चरमा विग्रहान् ३६
२ कोऽपि तेषु विश्वासं विशेषेण महात्मसु वैराग्य ज्ञान भक्त्यादि गुणवतो महात्मकः ३७ येये भागवतास्ते
स्तानुद्दिश्य प्रीतिमभ्यसेत् न यहायो हि स्तुतीर्थं प्राकृतानां गृहेषु च ३८ प्राकृतानां निवासस्थानं न रे
वेत विष्णुविग्रहान् श्रीहरेर्दिव्यदेशेषु परयत्सु प्राकृतेष्वपि ३९ तीर्थप्रसादग्रहणं कारयेतु संशयं स
न्निधौ वैष्णवानां च स्वगुरुं एणनैव कीर्तयेत ४० श्रीवैष्णवानां सान्निध्ये नान्यं परिभवेज्जनं गुणा
नुभगवत्कैंकर्यं तदीयानां महात्मनां ४१ प्रतिधावतामपि कार्यं किंचिन्न कारयेत ४२ नैव घ
टिकां पाच वर्षां चेत गुरुः सकुणान दिने कघटिकां पादि स्त्र पिपिस्मास ब्रवेक ४३
शाजपादि ध्रुवं पान्नीं प्रबधा न्की तेपेकुरोः देहाभिमानिनां साक्षं सह वासं न का
रयेत ४३ वैष्णवानां चिह्नानि धृत्वापि विषयातुरैः ४४ तैः सार्द्धं वंचकजनैः सहवासं न कारयेत न भाष
येच्च सततं परदूषण तत्परैः ४५ देवतान्तर भक्त्यानां संगदोषनिवृत्तये श्रीवैष्णवैर्महाभागैस्संभाष्यं कार
येत्सदा ४६ तदीयदूषक जनानन्नपश्येत्तु रूपाधामान् नैवावलोकयेत् क्रूरान् यचारपरागुरो ४७

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

धीयस्यवानारकीस: ६३ श्रीमद्भागवताचर्नं भगवतः पूजाविधेस्तरं श्रीविष्णोरवमानननाउत्त
तरं श्रीवैष्णवोल्लघनं तीर्थात्स्युतपादजाद्धुत्तरं तीर्थेनदीयांघ्रिजंतस्मान्नित्यमतंद्रितोनव
सतांतेषांसमाराधने ६४ इति श्रीप्रपन्नामृते रामानुजचरिते चरमदशायां शिष्यजमायचतुः
षष्ठितमोध्यायः श्रीमद्रामानुज उवाच यःकश्चनप्रपन्नश्चेतस्सरावनवर्तयेद्बुधः यतप्रपन्नस
चाद्दष्टमीश्वराधीनतस्ततः १ नविचारोत्रकर्तव्यः संदेहं कुरुतेयदि मिथ्याभवतितत्तस्य ध्रुवमा
3 त्मसमर्पणं २ कर्माधीनतयातस्य भ्रष्टतत्रनशोचयेत ज्ञातोनयोःप्रपन्नस्य द्वयशाद्वयात्मका
र्थयोः ३ निर्भरत्वानुसंधानंजानीध्वमितिवैष्णवाः उपायबुद्ध्याकर्माणिमाकुरुध्वंमहात्म
का ४ कर्मणामेवकैंकर्यैंप्राप्य भगवतोमतिः इत्येवंबसतालोके महतामधिकारिणा ५ त्रिविधाः
विषयाः संतिवर्तितव्याप्रपद्यार्हतः अविरोधिनोनकूलाश्चस्मृताश्चात्तुभयाश्चते ६ विसुविद्विषि
णोलोकेविरोधिनश्चतिस्मृताः वैष्णवास्त्वनुकूलाश्चबद्धाश्चेसुभयाःस्मृताः ७ यथाप्रसा
दंकुर्वंतिप्रियवस्तुसमागमैवैष्णवालोकनेनैवतथाकुर्वंतिधीवराः ८ वह्निसर्पादिवद्दूरं
परित्याज्याविरोधिनःसंसारिणःस्त्रणीकृत्यकाष्ठलोष्ठतृणादेवत ९ वर्तितव्याप्रपन्नो

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham

नाध्रुवंतेषांमहात्मनां वैष्णवानांहिसंगत्यासम्यक्ज्ञानंप्रजायेत १० श्रीभाष्यंद्राविडा
गमप्रवचनंश्रीशास्थलेष्वन्वहंकैंकर्यंयदुशैलेनित्यवसतिः सार्थद्वयोच्चारणं महा
भागवताभिमानवसतिः ११ श्रीराम

इतिप्रपन्नामृतसंवृत्लिमपत्र ३

CC-0. Lal Bahadur Shastri University, Delhi. Digitized by Sarvagya Sharada Peetham